

Mening over, om Finansministerens Skøn er rigtigt, at Underskuddet vil blive ca. 65 Mill. Kr.

Saa længe disse Oplysninger ikke foreligger, maa man imidlertid holde sig til den Udtalelse, at Aaret vil bringe et Underskud paa 65 Mill. Kr. Derefter vil den Kassebeholdning, som forefandt den 31. Marts 1922, som var 189 Mill. Kr., være dalet til et Beløb af 124 Mill. Kr. pr. 31. Marts 1923. Man maa, naar man taler om Kassebeholdningen, huske paa, at der snart er Tale om den likvide Kassebeholdning, og gives Meddelelse fra Ministeren derom, og snart er Tale om den samlede Kassebeholdning. Det er det, man maa vide for at bedømme, hvorledes Ministeriets Politik har været i 3 Aar. Den samlede Kassebeholdning vil altsaa være nedbragt til 124 Mill. Kr. Og med saa meget, som der er bundet af denne Kassebeholdning, paa en saadan Maade, at den ikke kan frigøres — den største Del deraf slet ikke for Tiden, og en anden Del kun med Vanskelighed —, maa man spørge Ministeren, om han er sikker paa, at han kan have likvide Midler til Raadighed i Løbet af Sommeren, eller om han mener, at Sommeren maa styres ved midlertidige Laan i Nationalbanken.

Naar man nu har faaet et foreløbigt Skøn over det tredie af Ministeriet Neergaards Aar, har man altsaa en 3-aarig Periodes finansielle Resultat at betragte. Og det viser sig da, at Ministeriet i disse 3 Aar har anvendt 573 Mill. Kr. udover Skatter og andre Indtægter, nemlig Forbrug af Kassebeholdning og Fonds, tilsammen 257 Mill. Kr., nye Laan, eller rettere faktisk Forøgelse af Gæld, idet jeg fraregner Afdrag paa Gælden, 276 Mill. Kr., og et Laan i Nationalbanken paa 40 Mill. Kr. mod et Depot. Disse 573 Mill. Kr.'s Forbrug i 3 Aar udtrykker altsaa Ministeriet Neergaards finansielle Styrelse. Jeg har allerede tidligere gjort opmærksom paa, hvad disse Aars Resultat betyder med Hensyn til Forrentningen af den Gældsbyrde, som Fremtiden kommer til at bære. Det viser sig paa indeværende Aars Finans- og Tillægsbevillingslov, at Rentebyrden nu er 49 Mill. Kr., nemlig Forskellen mellem en Forrentning paa 58,2 Mill. Kr. og en Renteindtægt paa 9,2 Mill. Kr. Rentebyrden var ved Ministeriets Tiltræden 22½ Mill. Kr., og den vil ved Udgangen af 1923—24, naar man regner med den Nedgang i Kassebeholdningen, som Ministerens Oplysninger forudsætter, stige til ca. 55 Mill. Kr. Hvad denne Gældsbyrde repræsenterer, kan det maaske ogsaa være rimeligt at gøre sig op;

saa vil Befolkningen ogsaa derigennem se, hvorledes Forholdene har udviklet sig. Af de 55 Mill. Kr.'s Gældsbyrde stammer 7,6 Mill. Kr. fra før Krigen; 14,8 Mill. Kr. stammer fra hele Krigsperioden, fra de Aar, hvori den radikale Regering styrede; 10 Mill. Kr. stammer fra Overtagelsen af Sønderjylland, og 22,5 Mill. Kr. er den Gældsbyrde, som Ministeriet Neergaards Forvaltning af Landets Anliggender i øvrigt i disse tre Aar fører over til Fremtiden. Man vil derigennem have et levende Indtryk af dette Styres Velsignelser.

Man kan spørge: Hvorledes er det muligt, at disse tre Aar har kunnet koste 573 Mill. Kr. i Forbrug af Midler og i nye Laan udover mægtige Skatteindtægter? Det er ikke vanskeligt at se, hvori det ligger. Det ligger i, at Ministeriet Neergaard paa alle Punkter uden Undtagelse har ført en finansiell Politik lige tværtimod, hvad der maatte ventes at ville indtræde og indtraadte. Jeg skal gøre opmærksom paa, at allerede i 1919 udtalte det daværende Medlem af Tinget, Professor Birk i en stor Tale her i Tinget om den Tilstand med Hensyn til Priserne, som fandtes i Verden, at efter alt, hvad der forelaa af Erfaringer fra tidligere Tider med Hensyn til Krisers Varighed, og efter alt, hvad der forelaa med Hensyn til Bedømmelsen af Situationen nu efter Krigen, maatte man vente, at Verdensprisfaldet vilde finde Sted noget over Midten af Sommeren 1920, og at Verdensprisfaldet vilde komme til Danmark i Slutningen af 1920. Denne Udtalelse fremsatte Professor Birk allerede i 1919, og den er i Modsætning til mange andre Spaadomme, som er fremsat, blevet bekræftet af Forholdene. Men ogsaa Ministeriet Neergaard fik noget over Midten af 1920 Klarhed over, at Prisfaldet vilde komme, og bebudede det — det var den Gang vendt mod Tjenestemændene, Ministeren sagde, at Prisfaldet vilde indtræffe.

Hvis man nu i Sommeren 1920 havde gjort sig klart, at Prisfaldet forestod, maatte den Politik, som i den Tid førtes, have været baaret af en saadan Opfattelse. Lige det modsatte fandt imidlertid Sted i hele den Periode, som følger efter. Skønt et Fald i Prisen kunde ventes, førtes der en Politik med Hensyn til Salg af Korn, som ved en Dispensationsordning, der var indført, hindrede ethvert Salg af Byg her fra Landet paa et Tidspunkt, hvor der kunde opnaas høje Priser derfor, og altsaa ogsaa høje Priser for Staten; og skønt Statens Beholdning af Korn i meget høj Grad oversteg, hvad der kunde være Brug for i Kornaaet, blev den først realiseret, da Priserne